

Závěry Národního kongresu v rámci projektu Občané bez hranic

Obecně je možné říci, že problémy vyvstávají z nedokonalé implementace většiny ustanovení Směrnice EP a Rady 2004/38/ES do českého práva. Nicméně mnoho praktických problémů by mohlo být vyřešeno vytvořením vysoce kvalitní metodologie, která by byla určena pro zaměstnance Ministerstva vnitra. Tato vnitřní metodologie by měla reflektovat nejen závěry a studie vytvořené v rámci činnosti samotného Ministerstva vnitra, ale obzvláště rozhodnutí soudů, stanoviska a zprávy ombudsmana, specializovaných neziskových organizací a dalších odborníků akademicky nebo prakticky zaměřujících se na cizinecké právo.

V současné době nejsou reflektovány závěry a doporučení publikovaná Kanceláří veřejného ochránce práv (KVOP) a to například ve věci fingovaných manželství. KVOP vydala stanovisko týkající se podstatných znaků, které by měly být posuzovány při odhalování podvodných manželství. Avšak jak vyplývá z novějších stanovisek KVOP (např. sp. zn. 6312/2011/VOP), správní orgány i nadále odmítají aplikovat tyto metody do svého rozhodování.

Využitím získaných poznatků zmíněných subjektů, jejich následnou aplikací a vytvořením lepší vnitřní metodologie se rozhodovací řízení může stát jednodušším, rychlejším a v konečném důsledku efektivnějším. Do rukou zaměstnanců Ministerstva vnitra by se dostal precizní návod, který by jim napomáhal vydávat spravedlivá a správná rozhodnutí neodporující českému ani evropskému právu.

Samozřejmě řízení, které začíná vysoce kvalitním prvoinstančním rozhodnutím je hospodárnější vzhledem k tomu, že snižuje počet odvolání, čímž se celý proces urychlí. Urychlení řízení můžeme dosáhnout rovněž zvýšením počtu zaměstnanců Ministerstva vnitra.

Pro zlepšení zajišťování práv občanů Evropské unie na volný pohyb a pobyt by měla Česká republika taktéž podporovat neziskové organizace, které se specializují na poskytování pomoci cizincům. Tyto organizace jsou důležitými články v imigračních procesech a to díky tomu, že slouží jako obhájci práv osob, které si nemohou dovolit placené právní zástupce. Vzhledem k jejich důležité roli je nutné doporučit, aby zaměstnanci Ministerstva vnitra a cizinecké policie poskytovali cizincům informace, kde je možné tyto organizace najít.

Je tedy možné shrnout, že systém vypořádávání se s volným pohybem a pobytem občanů Evropské unie a jejich rodinných příslušníků nemůže být napraven pouze aplikací eurokonformních legislativních změn. Postupy Ministerstva vnitra musí být zlepšeny vytvořením jasných a veřejně dostupných vnitřních metodologií zpracovaných ve spolupráci s KVOP, neziskovými organizacemi a dalšími zainteresovanými subjekty. Rovněž by stát neměl opomenout poskytování pomoci neziskovým organizacím a to nejen ve formální, ale také té materiální podobě.